

SVET EVROPE

EVROPSKO SODIŠČE ZA ČLOVEKOVE PRAVICE

TRETJA SEKCIJA

PRIMER GORŠEK PROTI REPUBLIKI SLOVENIJI

(Pritožba št.75813/01)

SODBA

STRASBOURG

30. marec, 2006

Ta sodba bo postala pravnomočna pod pogoji, navedenimi v členu 44 § 2 Konvencije. Možna je uredniška revizija.

V primeru Goršek proti Sloveniji,

je Evropsko sodišče za človekove pravice (Tretja sekcija), ki zaseda v senatu, ki ga sestavljajo:

G. J. HEDIGAN, Predsednik

G. B.M. ZUPANČIČ,

G. L.CAFLISCH,

Ga. M. TSATSA-NIKOLOVSKA,

G. E.MYJER,

G. DAVID THOR BJÖRGVINSSON,

Ga. I. ZIEMELE, *sodniki,*

in G. V.BERGER, *kot zapisnikar Sekcije*

na zasedanju za zaprtimi vrati dne 9. marca 2006 ,

izreklo naslednjo sodbo, ki je bila sprejeta tistega dne:

POSTOPEK

1. Primer izvira iz pritožbe (št. 75813/01) zoper Republiko Slovenijo, ki jo je slovenski državljan, g. Branko Goršek (»pritožnik«), vložil na Sodišču, v skladu s členom 34 Konvencije za zaščito človekovih pravic in temeljnih svoboščin (»Konvencija«), dne 26. septembra 2001.

2. Pritožnika je zastopala odvetniška pisarna Verstovšek. Slovensko vlado (»Vlada«) je zastopal njen agent, g. L. Bembič, generalni državni pravobranilec.

3. Pritožnik zatrjuje v skladu s členom 6 § 1 Konvencije, da je bila dolžina sojenja pred domačim sodiščem, v katerem je bil stranka, prekomerna. Po vsebini se je prav tako pritožil tudi zaradi pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva v zvezi s prekomerno dolžino postopka (Člen 13 Konvencije).

4. Dne 16 septembra 2003 je Sodišče sklenilo, da bo Vladi posredovalo pritožbo glede dolžine postopka in pomanjkanja učinkovitega pravnega sredstva s tem v zvezi. V skladu s členom 29 § 3 Konvencije je hkrati sklenilo, da je pritožba sprejemljiva in utemeljena.

DEJSTVA

5. Pritožnik je bil rojen leta 1969 in živi v Velenju.

6. Pritožnik se je poškodoval 20. aprila 1994, ko je kot nabornik služil vojaški rok.

7. Dne 23. aprila 1997 je pritožnik sprožil pravdni postopek pred Okrožnim sodiščem v Celju zoper Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije in zahteval odškodnino v znesku 4.373.756,00 tolarjev (približno 18.200 evrov) za poškodbe, ki jih je utrpel.

Dne 25. septembra 1997 je bil predsedujoči sodnik imenovan na Višje sodišče v Celju in primer so dodelili novemu sodniku.

Dne 23. novembra 1998 je pritožnik podal vlogo za določitev datuma obravnave.

Med 17. majem 1997 in 20. septembrom 2001 je pritožnik vložil osem pripravljalnih spisov in/ali dodatnih dokaznih predlogov.

Od petih obravnav, ki so bile opravljene med 5. februarjem 1999 in 8. oktobrom 2001 nobena ni bila prestavljena na zahtevo pritožnika.

Med postopkom je sodišče imenovalo zdravniškega izvedenca. Sodišče je poiskalo tudi dodatno mnenje od imenovanega izvedenca.

Na zadnji obravnavi se je sodišče odločilo, da izda pisno sodbo. Sodba, ki je delno ugodila pritožnikovi zahtevi, je bila pritožniku vročena 7. novembra 2001.

8. Dne 21. novembra 2001 se je pritožnik pritožil na Višje sodišče v Celju. Zahteval je tudi, da sodišče popravi svojo sodbo. ZT se je pritožil navzkrižno.

Dne 5. novembra 2001 je bil sodnik, ki je predsedoval prvo stopenjskemu sodišču, imenovan na Višje sodišče v Celju in primer so dodelili novemu sodniku.

Dne 10. novembra 2003 je Okrožno sodišče v Celju opravilo obravnavo in se odločilo, da izda dodatno sodbo. Sodba je bila vročena pritožniku dne 19. januarja 2004.

Dne 29. januarja 2004 se je pritožnik pritožil zoper dodatno sodbo na Višje sodišče v Celju.

Dne 27. maja 2004 je sodišče ugodilo pritožbam obeh strani, razveljavilo sodbo sodišča prve stopnje in vrnilo primer v ponovno proučitev sodišču prve stopnje.

9. Postopek pred sodiščem prve stopnje še traja.

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV ČLENOV 6 § 1 IN 13 KONVENCIJE

10. Pritožnik se je pritožil zaradi predolgega postopka. Člen 6 § 1 Konvencije se glasi:

»Pri uveljavljanju državljskih pravic in dolžnosti....., je vsakdo upravičen do sojenja na sodišču v razumnem roku....«

11. Pritožnik se je po vsebini tudi pritožil, da so bila notranja pravna sredstva, ki so na voljo za predolge pravne postopke v Sloveniji, neučinkovita. Člen 13 Konvencije se glasi:

« Komurkoli so bile kršene pravice in svoboščine, kot opredeljene v Konvenciji, je zagotovljeno učinkovito pravno sredstvo pred državnimi organi, ne glede na to ali je kršitev zagrešila oseba, ki je delovala po uradni dolžnosti.»

A. Sprejemljivost

12. Vlada je navedla, da notranja pravna sredstva niso bila izčrpana.

13. Pritožnik je tej trditvi ugovarjal in izjavil, da dosegljiva pravna sredstva niso bila učinkovita.

14. Sodišče ugotavlja, da je ta pritožba podobna primeroma *Belinger* in *Lukenda* (*Belinger proti Sloveniji*, št. 42320/98, 2.oktober 2001, in *Lukenda proti Sloveniji*, št. 23032/02, 6.oktober 2005). V teh primerih je Sodišče zavrnilo ugovor Vlade glede neizčrpanih notranjih pravnih sredstev, ker je ugotovilo, da so bila pravna sredstva, ki so bila na voljo pritožnikom, neučinkovita. Sodišče opozarja na svoje ugotovitve v primeru sodbe *Lukenda*, namreč, da kršitev pravice do sojenja v razumnem roku izvira iz neustrezne zakonodaje in neučinkovitosti pri sojenju.

15. V zvezi s predmetno zadevo Sodišče ugotavlja, da Vlada ni posredovala nobenega prepričljivega argumenta, ki bi od Sodišča zahteval, da ga razlikuje od svoje uveljavljene sodne prakse.

16. Glede uporabe člena 6 Sodišče opozarja, da spori med upravnimi organi in zaposlenimi, ki zasedajo delovna mesta, na katerih sodelujejo pri izvajanju pooblastil, prenesenih z javnimi zakoni, ne nakazujejo uporabe člena 6 § 1. Vendar, ob upoštevanju dejstva, da je bil pritožnik takrat, ko je bil poškodovan, nabornik, Sodišče meni, da ni zasedal mesta »kjer bi izvajal del neomejenih pooblastil države« (gl. *Pellegrin proti Franciji* [GC], št. 28541/95, § 67, ECHR 1999 – VII). Ta določba se lahko ustrezno uporabi tudi v predmetni zadevi.

17. Sodišče prav tako ugotavlja, da pritožba ni očitno neutemeljena v okviru pomena člena 35 § 3 Konvencije. Prav tako tudi ni nesprejemljiva iz kateregakoli drugega razloga. Zato jo je treba šteti za sprejemljivo.

B) Vsebina*1. Člen 6 § 1*

18. Upoštevano obdobje se je začelo dne 23. aprila 1997, ko je pritožnik sprožil postopek na Okrožnim sodiščem v Celju in se še ni končalo. Upoštevano obdobje je tako trajalo preko osem let in deset mesecev na treh stopnjah.

19. Sodišče ponavlja, da je treba razumnost dolžine postopka oceniti v luči okoliščin primera in glede na naslednje kriterije: zapletenost primera, ravnanje pritožnika in pristojnih organov in pomena zadeve za pritožnika v sporu (glej, med številnimi drugimi viri, *Frydlander proti Franciji*, [GC], št. 30979/96, § 43, ECHR 2000-VII).

20. Sodišče potem, ko je pregledalo vse posredovano gradivo in ob upoštevanju lastne sodne prakse v takih primerih, meni, da je bilo v predmetni zadevi trajanje postopka prekomerno in da zato ne izpolnjuje zahteve po »razumnem roku«.

Zaradi tega je prišlo do kršitve člena 6 § 1.

2. Člen 13

21. Sodišče ponavlja, da člen 13 zagotavlja učinkovito pravno sredstvo pred domačimi organi za zatrjevano kršitev zahteve iz člena 6 § 1 za sojenje v primeru v razumnem roku (glej *Kudla proti Poljski*, [GC], št. 30210/96, § 156, ECHR 2000-XI). Ob tem poudarja, da so bili ugovori in argumenti, ki jih je navedla Vlada, že zavrjeni v prejšnjih zadevah (glej *Lukenda*, navedena zgoraj), zato ne vidi razloga, da bi v predmetni zadevi sprejelo drugačno odločitev.

22. Zaradi tega Sodišče meni, da gre v predmetni zadevi za kršitev člena 13 zaradi pomanjkanja pravnega sredstva v notranji zakonodaji, s katerim bi lahko pritožnik pridobil odločbo, ki bi podpirala njegovo pravico v tem primeru do sojenja v razumnem času, kot je to določeno v členu 6 § 1.

II. UPORABA ČLENA 41 KONVENCIJE

23. Člen 41 Konvencije navaja:

» Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitev Konvencije in njenih Protokolov, in če notranja zakonodaja določene Visoke Pogodbenice omogoča le dodelitev delne odškodnine, lahko Sodišče po potrebi zagotovi pravično zadoščenje oškodovani strani«.

A. Odškodnina

24. Pritožnik je zahteval 10.000 evrov (EUR) za povrnitev nepremoženjske škode.
25. Vlada je takšni odškodnini ugovarjala.
26. Sodišče meni, da je pritožnik najverjetneje utrpel nepremoženjsko škodo. Na pravični podlagi je sklenilo, da mu iz tega naslova prisodi 3.200 EUR.

B. Stroški in izdatki

27. Pritožnik je poleg tega zahteval okoli 1.160 EUR za stroške in izdatke, ki so nastali pred Sodiščem.
28. Vlada je dokazovala, da je bil zahtevek previsok.
29. Glede na sodno prakso Sodišča je pritožnik upravičen do povrnitve stroškov in izdatkov le v toliko, v kolikor so dejansko in nujno nastali in so bili razumni glede na celoten zahtevek. Sodišče je opozorilo, da je pritožnikov odvetnik, ki je zastopal pritožnika tudi v primeru *Lukenda* (glej zgoraj), vložil skoraj 400 pritožb, ki so razen drugačnih dejstev, v bistvu enake kot predmetna pritožba. V predmeti zadevi zato Sodišče meni, ob upoštevanju informacij, ki jih je pridobilo in navedenih kriterijih, da je primerno, da se pritožniku odobri vsota 1.000 EUR za postopke pred sodiščem.

C. Zamudne obresti

30. Sodišče meni, da je ustrezno, če zamudne obresti temeljijo na najnižji posojilni stopnji Evropske Centralne Banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

SODIŠČE NA PODLAGI NAVEDENIH RAZLOGOV SOGLASNO

1. prizna pritožbo za sprejemljivo;
2. odloča, da je prišlo do kršitve člena 6 § 1 Konvencije;

3. *odloča*, da je prišlo do kršitve člena 13 Konvencije;

4. *odloča*,

(a) da mora obtožena država, v roku treh mesecev od dneva, ko postane sodba pravnomočna v skladu s členom 44 § 2 Konvencije, plačati pritožniku 3.200 EUR (tri tisoč dvesto evrov) za nepremoženjsko odškodnino in 1.000 EUR (tisoč evrov) v zvezi s stroški in izdatki, skupaj z vsemi morebitnimi pripadajočimi dajatvami;

(b) da se bodo na navedene zneske od dneva, ko poteče rok navedenih treh mesecev do poravnave, plačevale enostavne obresti po najnižji posojilni stopnji Evropske Centralne Banke za vse zamudno obdobje, z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

5. *zavrača* ostale pritožnikove zahteve za pravično zadoščenje.

Napisano v angleškem jeziku ter posredovano v pisni obliki dne 30. marca 2006, v skladu s členom 77 §§ 2 in 3 Pravil Sodišča.

Vincent BERGER
Zapisnikar

John HEDIGAN
Predsednik